

Br: 6/2-900/24-4831/4

Podgorica, 29. novembar 2024. godine

Informacija o aktivnostima finansiranim iz Fonda Ujedinjenih nacija za ubrzani razvoj Crne Gore

Opšte informacije

Fond Ujedinjenih nacija za ubrzani razvoj Crne Gore je mehanizam finansiranja i platforma za partnerstva Kancelarije UN u Crnoj Gori i Vlade Crne Gore, a koja ima za cilj da pruži podršku sprovođenju Agende za održivi razvoj do 2030. godine, ciljeva održivog razvoja (SDGs) i procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Fond je pokrenut u cilju pružanja podrške Crnoj Gori da u implementaciji Agende 2030 za održivi razvoj, koja predstavlja globalni okvir za očuvanje i unapređenje društvenog napretka, adresiranje klimatskih promjena i ispunjavanje obećanja po principu da nijedna država neće biti izostavljena na putu ostvarenja navedenih ciljeva. Tematski, Fond se oslanja na novi Okvir saradnje UN sistema u zemlji i Vlade Crne Gore za održivi razvoj (UNSDCF) za period 2023-2027, kojim su definisana tri strateška prioriteta rada UN u Crnoj Gori i to: a) inkluzivni ekonomski razvoj i održivost životne sredine; 2) razvoj ljudskog kapitala, smanjenje ranjivosti, socijalna inkluzija; i 3) društvena kohezija, upravljanje u službi građana, vladavina prava i ljudska prava. Okvir saradnje Crne Gore sa UN sistemom komplementaran je sa aktivnostima na putu integracije u EU.

Upravljanje Fondom povjereno je Zajedničkom nadzornom odboru, kojim zajednički predsjedavaju predstavnici UN sistema u Crnoj Gori i Vlada Crne Gore. Zajednički upravljački odbor, takođe, služi kao forum za konsultacije sa donatorima. Sekretarijat Fonda vodi Kancelarija stalnog koordinatora UN u Crnoj Gori, dok Kancelarija povjerilačkog fonda UN za multipatnerstvo obavlja funkcije administrativnog agenta.

Prikupljena finansijska sredstva za Fond do sada iznose oko 7 miliona USD. Sredstva za Fond su opredijelile Švajcarska (1,6 miliona USD), Luksemburg (oko 100.000 USD), Austrija (1,6 miliona USD), Irska (50.000 USD) i EU (2,2 miliona USD). S druge strane, Vlada Crne Gore se, takođe, obavezala da izdvoji iznos od 1 milion eura u pet jednakih tranši u periodu od 2023-2027. godine što je definisano Standardnim administrativnim sporazumom (SAA), potpisanim u februaru 2023. godine između Vlade Crne Gore i UN sistema u Crnoj Gori.

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore br. 07-011/23-78/2 od 26. januara 2023. godine, Vlada je zadužila Ministarstvo vanjskih poslova da, u periodu od 2023-2027, godišnje priprema i Vladi dostavlja informaciju o aktivnostima finansiranim iz Fonda tokom prethodne kalendarske godine s predlogom uplate sredstava za tekuću godinu. Dodatno, Vlada je zadužila Ministarstvo vanjskih poslova da potrebna sredstva za finansiranje Fonda planira godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore.

Pregled realizovanih aktivnosti tokom 2023. godine:

- Fond za ubrzani razvoj Crne Gore formalno je uspostavljen i operacionalizovan;
- Proces identifikovanja prioriteta je realizovan, a potom u avgustu 2023. godine objavljen prvi poziv za podnošenje projektnih prijedloga;

- Sprovedena je evaluacija i alokacija sredstava za projektne prijedloge u okviru prvog poziva;
- Imenovani su članovi Vlade Crne Gore u Zajedničkom nadzornom odboru: ministarka prosvjete, nauke i inovacija Anđela Jakšić Stojanović i ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Damjan Ćulafić.
- Realizovane su konsultacije sa organizacijama iz sistema UN koja učestvuju u realizaciji projekata finansiranih iz Fonda za ubrzani razvoj Crne Gore i predložen je niz aktivnosti. Konsultacije su održane i sa nekim od ključnih donatora Fonda.
- Razvijena je internet stranica Fonda u okviru internet stranice UN sistema u Crnoj Gori, koja sadrži informacije u vezi sa pojedinačnim projektima finansiranim iz Fonda i status njihove implementacije.

U prvoj godini rada, Fond je dodijelio 1,3 miliona USD za podršku sljedećim projektima:

- 1) Strateški prioritet inkluzivnog ekonomskog razvoja i održivosti životne sredine: "EmpowHER Crna Gora: Podsticanje inkluzivnog ruralnog razvoja" - agencije zadužene za implementaciju su UNDP i FAO. Fokus će biti na osnaživanju žena iz ruralnog područja s ciljem njihovog ekonomskog osnaživanja, olakšavanje pristupa izvorima finansiranja i podsticanje znanja o zelenim inovacijama.
- 2) Strateški prioritet razvoja ljudskog kapitala, smanjenja ranjivosti i socijalne inkluzije: "Digitalno, inkluzivno i transformativno: Kvalitetno obrazovanje za Crnu Goru" - agencije zadužene za implementaciju su UNICEF, UNESCO i ILO. Fokus će biti na stvaranju mogućnosti za više od šest hiljada djevojčica i dječaka sjevernog regiona Crne Gore za razvoj svakodnevnih digitalnih vještina u školi.
- 3) Strateški prioritet društvene kohezije, upravljanja u službi građana, vladavine prava i ljudskih prava: "Digitalna transformacija lokalne samouprave u Crnoj Gori" - agencije zadužene za implementaciju su UNOPS i ITU. Fokus će biti na izgradnji kapaciteta na nacionalnom i lokalnom nivou za efikasnu implementaciju i upravljanje e-vlada sistemima.
- 4) Ad hoc alokacija: "Optimizacija koordinacije razvoja: Projekat unapređenja planiranja i izveštavanja kroz unapređenje informacionog sistema" - agencija zadužena za implementaciju je UNDP. Fokus će biti sprovođenje analize u cilju definisanja oblasti u kojima je neophodna podrška i ažuriranje sistema koji bi omogućio prikupljanje i analizu svih informacija u vezi sa razvojnom pomoći, fondovima i resursima. Na ovaj način će se kreirati baza koja će omogućiti Vladi da bolje planira i prati reforme, izvještava o ostvarenom napretku i uspostavi mehanizam za koordinaciju razvojne pomoći.

Realizacija navedenih projekata započeta je u januaru 2024. godine.

U narednom periodu planirane su sljedeće aktivnosti:

- Organizacija konsultacija na nivou rezultatskih grupa i identifikovanje ključnih sistemskih razvojnih izazova koji se mogu adresirati kroz zajedničke intervencije UN.
- Revizija Pravilnika o radu radi integracije naučenih lekcija iz prvog ciklusa alokacije.
- Ažuriranje sastava Zajedničkog nadzornog odbora, kako bi se osigurala godišnja rotacija članova.
- Podnošenje zahtjeva donatorima za alokaciju druge tranše sredstava shodno ranije opredijeljenim doprinosima.
- Organizacija sastanka Zajedničkog nadzornog odbora u cilju definisanja ključnih oblasti za naredni, drugi poziv za podnošenje projektnih prijedloga.
- Objavljivanje drugog poziva za podnošenje projektnih prijedloga sa ciljem ulaganja od oko 1 milion USD u razvojne intervencije u Crnoj Gori.
- Operacionalizacija EU okvira kroz alokaciju do 1 miliona USD za podršku reformama u zemlji. Iniciranje procesa redovnog izvještavanja.
- Dalji napori na unapređenju okvira za privatni sektor.
- Kontinuirana kampanja za prikupljanje sredstava kako bi se uključili novi donatori.